

හැමදේම පිටුපස ඉන්නේ ජාත්‍යන්තර ඔවුල්ලන්

ජයලාල් රෝහණ

විවාදාත්මක, යථාර්ථීය අදහස් දරණ කලා ශිල්පියෙකු වූ ජයලාල් රෝහණ ලෝකයේ කොසේ හෝ වෙසෙන ශ්‍රී ලාංකික ප්‍රචාරිට අමුතුවෙන් හඳුන්වා දිය යුතු හැකි චරිතයකි. ඔහු සිය නිසඟ කලාවන්හි ප්‍රතිඵලයක් ලෙසින් ලාංකීය කලා ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රවේශයට වෙර දරන ප්‍රවීණ රසවේදියෙකි. ඓතිහාසික, සිතමාලි හා වෛද්‍යාත්මක කෘති බැබළෙන තාරකාවන් නොවූවද, ඔහු ඔහු ඉගෙනීමෙන් පසුව පැවැත්වූ විවාදාත්මක කලා රසවේදියෙකි. එසේම නාට්‍ය හා රස කලාව ඉදිරි පරපුරට නොඅඩුව දායාද කරන විශ්ව විද්‍යාල කථිකවරයා වන්නේද, අංග රචනය මෙන්ම රසවේදීන් ප්‍රායෝගික ක්‍රම හා කාන්තාවන් පිළිබඳව පවසාන ලියා ඇති කෘතියකි. ලාංකීය වත්මන් පරපුර ආන්ද්‍රයෙන් ප්‍රඥාව කරා රැගෙන යන්නට වෙර දරන තම අදහස් විවිධව නොබැඳිව ප්‍රකාශ කරන ජරාපිරිණ දේශපාලන රැල්ලට අසුනොවූ වත්මන් අගභූමියක් කලා ශිල්පීන් අතර සිටින විවිධාංගී ගම්බදයෙකි. ඔහු මීට මුණ ගැසෙන්නේ සිතීති නුවරදීය. ඒ මෙවර බන්ධන රසවේදීන් වැඩ කරන්නට ආරාධනය ලැබූ ආරාධිත ශිල්පියා ඔහු වන බැවිනි. සන්නස වෙනුවෙන් ඔහු මා හා එකතු වූයේ අවිච්ඡිද්‍ය මෙම කෙටි කාලය තුළදීය. වත්මන් කලාව හා සමාජ ප්‍රවාහය පිළිබඳව ඔහු අදහස් දැක්වූයේ මෙසේය.

රස වර්ග වෙනුවට අද කුලී පදනම මත වැඩපට සේවය කරන කලා කරුවන් බිහිවී සිටිනවා. අද වත්මන් ලාංකීය කලාව විවිධ තැනකට සේන්ද්‍ර වූයේ ඇයි ? ඇත්තෙන්ම මෙය විවිධ වෙළඳපොළ ආර්ථිකය හා නිෂ්පාදන සාධක මත සිදුවන්නකි. වෘත්තීය කලා ශිල්පීන් සිය කොටසක් ඇත්තටම ශ්‍රී ලංකාවේ නැත. රාජ්‍ය නැවුම් කණ්ඩායම සියලු කොටසක් හිරිසට ඔවුන්ගේ වෘත්තීය විය නොවෙයි. එංගලන්තය, රුසියාව, ඕස්ට්‍රේලියාව වගේ රටවල් ගත්තොත් නම් එහෙම ඉන්නවා. රාජ්‍යය ඔපපරා කණ්ඩායම, බැංකු කණ්ඩායම ආදී වශයෙන් ඒ ශිල්පීන් උදෙසා කාර්යය නැතලා වැඩට යන්නක් කලාව වෙනුවෙන්. රජයේ වැටුප්, නිවාඩු, අර්ථසාධක ආදිය සියල්ල හිමි පරිපූර්ණ කලා ශිල්පීන් වන ඔවුන් වෘත්තීය කලාකරුවන්. එහෙත් අපේ රටේ නවවන ශත වර්ෂයේ වෙදිකාවෙන් වැටිලි කළ කැපීදුණාත් කලාකරුවන් සමඟ ඒ දැරූ පවුල අනාර්යී. මා එයට උදාහරණ කිරීමට සිත්පත් කිරීම. අපේ කපුගේ මහත්තයා එලා බැලීම ඇතැම්වල වේගවත් වාදන ශිල්පීන්ට තම කටහඬ විකුණා ගියාලා. ඇත්තටම මගේ හිරියේ ඒ වෙනස. නමුත් මා දිනක් ඔහුගෙන් ඇතැම්වල ඇයි

ඔබතුමා ඒ ඔවුල්ලට අයුරුණිකියලා. ඔහු මොකක්ද දන්නවද මට කිව්වේ. ඇත්තටම ජයලාල් මා ඒ නම්බිකරනු මුදල් වැය කළේ සුගතපාල අධ්‍යයට කියලා. ඒ වෙනුවට ලේඩ් ඇදේ ඉන්න ඔහුගේ යොදුරු මිතු නාට්‍ය ශිල්පී සුගතපාල ද සිල්වා මහත්තයාගේ ප්‍රතිකාර වෙනුවෙන් ඔහු එම මුදල් වියදම් කරලා. එහෙම සියතකොටත් ඔහුගේ ඇසවල කළුව. සුගතපාල සිල්වා අප රටේ හිරිය ශ්‍රේෂ්ඨ නාට්‍ය ශිල්පියෙක්. ඔහු තම ආත්මය පවා පාඩා දෙමින් ඒ මුදල් ගෙව්වේ ඒම වියදම් කළේ ඒ අයරණ ශිල්පියා වෙනුවෙන්.

මෙක කලයේ පුද්ගලික නිසා වෙලිගන්ව සංගීත සන්දර්ශන රාශී දහයෙන් පසු තනමේ කපු වෙලාවෙන් අපේ රටේ ගායකයෝ බොහෝ දෙනෙක් පිටත් වෙන්න මුදල් නැතිව මැසිවීලා නැතුවා. ඔවුන් පිටත් වෙන්න ගිය ගායක මමබිකරන මුදලෙන්. ඕන තමයි අද රටේ වෘත්තීය කලාවේ තත්ත්වය. සමහර සුඛි බටහිරුලා බටහිරුලා වෙලි නාට්‍යය දෙක තුනක රඟපාල අපි වෘත්තීය නම් කිලියො කියලා පාට කවරුගෙන් පත්කර පිටු පුරවනවා. එහෙම දෙයක් නැත. මේ ආවේ හියෝ වගේ මුහුණම නැති වෘත්තීයය.

අතිතයේ මෙන් නොව අද පාසල් අධ්‍යාපනය තුළින් පවා බොහෝ පිරිසක් නාට්‍ය හා රසවේදනව හදා රනවා.ඒත් අප රට තුළ රජයේතාවන් පිරි පරපුරක් බිහිවෙලා නැත. එලෙසම එවැනි අය අතින් බිහිවෙන්නේ නුදුරුම යන අසංවර ප්‍රමාණවත් කතාවන් ඇති නිර්මාණ. එය ඔබ දැකි න්ණේ කවරාකාරයෙන්ද ? විෂයමාලාවල විශාල ගැටළු තිබෙනවා. ඒවා යාවත්කාල විය යුතුය. එසේම අධ්‍යාපනයේ පරිපාලනයේත් විශාල ගැටළු තිබෙනවා. ඔවුන් ඒම දන්නවා. දැනගන්නේ නොදන්නවා වගේ ඉන්නවා. මේ ක්‍රම ක්‍රියාත්මක වෙන්නේ ජාත්‍යන්තර ඔවුල්ලක්

හරහා. ඒ ඔවුල්ලට රටක් විනාශ කරන ක්‍රම කිහිපයක් තිබෙනවා. එකක් ලේඩ් රෝග සහ කාමි නාශක. එතකොට බෙහෙත් විකුණන්න පුළුවන්. අනෙක යුද්ධය. ඒකෙන් අපි ආයුධ විකුණන්න පුළුවන්. තවත් එකක් තමයි අධ්‍යාපනය හා කලාව අද කලාව අධ්‍යාපනය සියල්ල නිරූපණය වෙන්නේ ඔවුන්ගේ වුවමනා ජපානම් අනුවයි. ඔවුන් තමයි අප රටේ වෙළඳපොළ ආර්ථිකය නිරූපණය කරන්නේ. ඒ වගේම අප රටේ බොහෝ දෙනෙකුට තිබෙනවා ඇ- මෙරිකානු පුරවැසියෙකු වීමේ සිහිනය. ඒක ඔවුන්ට ලොකු නම්වුණි. එහිනා බොහෝ බටහිරට නැගෙනහිර පරපුරක් අතින් මෙවැනි තත්ත්වයක් අතිවීම අතිශයකිනිතයක් නෙවෙයි. මා ඇමරිකානු විජයවියෙක් නෙවෙයි. නමුත් ඇත්ත කතාව මෙකයි.

මෙක කලයේදී බොහෝ කිලියන් පිරිසක් ගණිතවත් ලෙස නංවූව ගැසී මාධ්‍යය තුළින් මතුවුණා. එසේම ඔබද ඔවුන් පිළිබඳව ආන්දෝලාත්මක ප්‍රකාශණයන් කියනවා. එහෙත් මෙකගේ පැරණි වෘත්තීය ගණිතා වෘත්තීය. ඔවුන් ඒ තත්ත්වයට පත්වුණේ පිටත්වීම උදෙසා කියලා මා ප්‍රකාශ කළොත්. එය පිළිබඳව ඔබට දැනගත හැකගත දේ කුමක්ද ? මා පොද්ගලිකව කියා දෙනෙකුට අපහාස කරන්නේ නැත. මට දියණියක් ඉන්නවා. බිරිඳක් ඉන්නවා. මමත් ඉන්නවා. සහෝදරයෝ ඉන්නවා. මේ සියළු දෙනා මගේ ජීවිතය තුළ ඉන්නවා. එහෙත් අමතක කරන එවා ලෝකයේ පැරණිම වෘත්තීය ගණිතා වෘත්තීය වූණේ ග්‍රීසියේදී කියලා. ඒ වගේම ගුරුවෘත්තීයන් ලෝකයේ පැරණිම වෘත්තීයය. ඒ වගේම ගණිතා වෘත්තීය නැවත සිතුවෙන්නේ මතු වෙන්නවා කියන්නේ ලෝක නැවත ආපස්සට ගිලිල්ලා කියන එකයි. එහෙත් මා ගණිතාවලා ඇසුරු නොකරන පුද්ගලයෙක් වශයෙන් දරුවන්ට ආදරය කරන පියෙක් වශයෙන් මම ඒ වෘත්තීයට විරුද්ධව කතා කරනවා.

ඇත් මෙවැනි දියුණු රටවල කාන්තාවන්ට කළහැකි රැකියා අවස්ථා තිබෙද්දීත් ගණිතා වෘත්තීය කිහිමය තත්ත්වයක් යටතේ පවත්වාගෙන යනවා. ගණිතාවලා බොහෝ බිහිවෙලා ඉන්නවා. ආර්ථික ප්‍රශ්න නැතිව වුවද ගණිතාවලා බිහිවීමට ඇති උදාහරණයක් මා ඔබට ඉදිරිපත් කළේ. එය ඔබ දැකියේ කෙලෙසද ? පෙර රජයකලයේ නාට්‍යයේ හිරිය ගතර ගෙ- බිහිවියේ. ඒ එකල හිරිපුරු සහසන්න, ඔවුන් අතර සිටින එක් රජයේ හිරිපුරුකියක් තමයි අයය. එහෙත් රජවරු සහසන්න ගණිතාවලා අතරයි. මරදානගේ ජේතවර් එකේ ඉන්න ගණිතාවලා අතරයි ලොකු වෙනසක් තිබෙනවා. අපේ රට බොද්ධ රටක්. ඒ එකම ආපු සංස්කෘතියක්, සදාචාරයක් අපිට

තිබෙනවා. අපට මෙහෙම සිද්ධි වෙනවා කියලා වෙනත් රටක සංස්කෘතියක් වැළඳගත යුතු නැත. දැන් සමහර සිත හිමි රටවල ජපානමිපන්න තරුණ දරුවෝ පියා වයසට ගියාම මරා දානවා. එයාම වෙනත් ආත්මයකට යවනවා කියලා ලොකු ආත්මියකින් තමයි එහෙම කරන්නේ. ඒක ඔවුන්ගේ සංස්කෘතික ලක්ෂණයක්. මොකද වයසට ගියාම පියාගේ ශ්‍රමය ඔවුන්ට ලබාගන්න බැර. ඒක බරක්. වැනරුණු පියා ශ්‍රම බලකායෙන් ඉවත් කිරීම සඳහා මරා දැමීම ඔවුන්ගේ සංස්කෘතික ලක්ෂණයක්. සමහර රටවල පැරණි ගෝත්‍රික විවාහ ලක්ෂණ තමන් තිබෙනවා. එහෙත් අපි අපේ සිංහබ- ානු බලල පුතා පියාව මරනකොට දුක්වෙන්නවා.අපිට සහසන්නයක් සදාචාරයක් තිබෙනවා. ඒ හිනා අපි අපේ සංස්කෘතිය රටාව තුළ ජීවත්වම නුදුරුදු විය යුතුයි.

අපේ රටේ සිතමාව විරජපත් සිතමාවක් වෙමින් ඉතිහාසය හා යුද්ධය විකුණන් කැම සැලැස්සී සිතමාවක් බවට පත්වෙමින් තිබෙන බව ධර්මසේන පතිරාජ, ප්‍රසන්න විතානගේ වැනි ප්‍රවීණ නිර්මාණ කරුවන් පවා පවසන දෙයක්. සිංහල සිතමාවේ වත්මන් තත්ත්වය පිළිබඳව ඔබ දරණ අදහස කුමක්ද ?

ලක්ෂ්මන් කොඩිතුල්කු

ඇත්තෙන්ම ඔවුන් හරි. කියසේත්ම සතුටුදායක තත්ත්වයක නෙවෙයි සිතමාව පවතින්නේ. සිතමාව හා එම කල්මාත්තය හරි නැටි නැදුනත් නැති මුදල ඉස්මතු කරගන්න බොහෝ අධ්‍යාපනවරු පිරිසක් අප රටේ බිහිවෙලා ඉන්නවා. ඔවුන් කැමරා- වකවත් එහි කාවයෙන් හරි නැටි කෝණයක් මා- ගායක් දන්නවද තමයි නිර්මාණ බිහිකරන්නේ. ඒවා යම්කිසි පිරිසකගේ ආත්මය සහසන්න ජනනාවෙන් මොළයට පිවිසීමට සිදුවන්නේ නොහැරෙන නුදු නිර්මා- ශායන් විතරයි. අපේ මාධ්‍යයෙන් කෙරෙන්නේ ඒවා උඩට ඔසවා තබමින් මේක තමයි හරි කියන එක විප්ලව එකයි.

අපේ සිතමාව අද ජාත්‍යන්තර තරගවලට නොසේ සම්මාන දිනාගන්නවා. පෙර නොවූ විරූ ලෙස අපේ සිතමාව සම්මානයට පාත්‍රවීම ඔබ දැකියේ කෙලෙසද ? ඔය ජාත්‍යන්තර සම්මාන කියන්නේ කුමක්ද ? ඒ